

CYFARFOD	FFORWM CYLLIDEB YSGOLION
DYDDIAD	26 Chwefror 2015
TEITL	Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu
PWRPAS	Adrodd nôl ar yr ymgynghoriad
ARGYMHELLIAD	Cytuno i dynnu datganoli nôl
AWDUR	Arwyn Thomas
AELOD CABINET DROS ADDYSG	Y Cyngorydd Gareth Thomas

Cefndir

Mae'r Cyngor yn cynnal Adolygiad Strategol o Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY), ynghyd â pharatoi ar gyfer newid mewn deddfwriaeth yn y dyfodol agos. Er mwyn cynllunio a pharatoi ar gyfer hyn yn ystod 2015/16 mae'r Adran Addysg yn cyflwyno i'r cyfarfod hwn o'r Fforwm Cyllideb Ysgolion ein bwriad fel Awdurdod i beidio â datganoli cyllid 'Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu' i'n hysgolion o Ebrill 2015 ymlaen.

Sail resymegol

Yn ystod 2015/16 bwriedir adolygu'r Gwasanaeth wrth barhau i gefnogi ysgolion, ond heb y fiwrocratiaeth sydd ynghlwm â'r CLG presennol.

Y drefn bresennol:

- Sefydlwyd y Tîm Gwybyddiaeth a Dysgu yn dilyn ail strwythuro'r gwasanaeth ar gyfer cefnogi'r ysgolion yn y maes gwybyddiaeth a dysgu.
- Mae'r gyllideb wedi'i datganoli i'r ysgolion cynradd ac mae'r awdurdod yn cynnig y ddarpariaeth i bob ysgol drwy Gytundeb lefel Gwasanaeth (CLG)
- Yn y 2 flynedd ddiwethaf mae nifer o ysgolion wedi dewis peidio prynu'r gwasanaeth yma drwy CLG ac yn darparu'r gwasanaeth eu hunain – am nifer o resymau.

Yr achos dros newid:

- Strategaeth ADY newydd ynghyd â gofynion deddfwriaethol newydd yn rhoi cyfrifoldebau penodol i'r awdurdod lleol fonitro ac adolygu'r gwasanaeth a'r ddarpariaeth yn fwy manwl.
- Yr Adolygiad ADY wedi bod yn gyfle i adolygu'r holl ddarpariaeth er mwyn sicrhau'r deiliant "Bod plant sydd gydag ADY yn derbyn gwasanaeth o ansawdd gan dimau amlasiantaethol ac integredig ar draws Gwynedd, sy'n rhannu gwybodaeth, yn cynllunio ar y cyd, ac yn rhoi cyngor a gwybodaeth eglur i rieni"

- I wireddu hyn mae angen:
 - Symleiddio'r dull o gyflwyno'r gwasanaeth
 - Sicrhau cysondeb, ansawdd a darpariaeth ar draws y sir
 - Cyd weithio'n well efo'r asiantaethau gwahanol
 - Gwireddu potensial yr ysgolion arbennig

Ymgynghoriad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y cynnig hwn, gyda gwahoddiad i ysgolion gyflwyno sylwadau ar y bwriad erbyn diwedd y dydd, ddydd Mercher 11 Chwefror 2015.

Derbyniwyd un sylw perthnasol:

Diolch am y cyfle i gyfrannu tuag at yr ymgynghoriad ar ddarpariaeth Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu Gwynedd. Fel Pennaeth un o'r ysgolion sydd wedi dewis peidio ymrwymo i'r CLG Gwybyddiaeth a Dysgu Ebrill 2014, rwyf yn bryderus iawn am y cais i dynnu'r dewis yma oddi wrthym fel ysgolion.

Heb ymhelaethu'n ormodol, gellir crynhoi sail penderfyniad gwreiddiol Corff Llywodraethol yr ysgol dros beidio arwyddo i ddwy ystyriaeth:

(1) Ni dderbyniwyd unrhyw wasanaeth am gyfnod yn ystod blwyddyn ariannol 2013/14, a ddim o gwbl o'r 1/4/14. Gyda chyllideb ddrafft yr ysgol yn cyrraedd ddechrau Mehefin 2014 a ninnau heb dderbyn unrhyw ddarpariaeth 'Gwybyddiaeth a Dysgu' o 1/4/14 (beth bynnag y rhesymau tu cefn i hynny) byddai wedi bod yn anghyfrifol i'r Corff Llywodraethol arwyddo'r CLG.

(2) Ansawdd y Ddarpariaeth – Yn y cyfnod byr o fod yn derbyn y gwasanaeth, teimlais y gallai'r ysgol ddarparu ansawdd uwch o'r un gwasanaeth yn fewnol. Yn dilyn trafodaeth gyda'r Corff Llywodraethol, cytunwyd gyda'r egwyddor yma ac yn sicr felly o ystyried (1).

I ymateb yn benodol i'r achos dros newid yn eich llythyr -

- Strategaeth ADY newydd ynghyd â gofynion deddfwriaethol newydd yn rhoi cyfrifoldebau penodol i'r awdurdod lleol fonitro ac adolygu'r gwasanaeth a'r ddarpariaeth yn fwy manwl.

Nid yw hwn yn achos am newid. Mae pob Pennaeth yn derbyn bod angen i'r AAL fonitro yn fanwl – mae hynny eisoes wedi digwydd mewn perthynas â'r Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu. Roedd sylwadau anffurfiol y swyddog ymwelodd â ni yma yn hynod gadarnhaol. Roedd yna gydnabyddiaeth (eto yn anffurfiol) bod yr ysgol yn darparu'r gwasanaeth i safon dda ond yn fwy na hynny, yn medru defnyddio ei hadnabyddiaeth o blant, teuluoedd a hefyd perthynas weithio agos gydag aelodau eraill o staff i ymestyn y ddarpariaeth ymhellach ac i sicrhau gwerth gwell am arian.

- Yr Adolygiad ADY wedi bod yn gyfle i adolygu'r holl ddarpariaeth er mwyn sicrhau'r deilliant "Bod plant sydd gydag ADY yn derbyn gwasanaeth o ansawdd gan dimau amlasiantaethol ac

integredig ar draws Gwynedd, sy'n rhannu gwybodaeth, yn cynllunio ar y cyd, ac yn rhoi cyngor a gwybodaeth eglur i rieni".

Eto, mae'n anodd i mi dderbyn bod hyn yn achos am newid. Yn hytrach, dyma gyfle perffaith i uwch sgilio staff rheng flaen ysgolion.

- I wireddu hyn mae angen:
- Symleiddio'r dull o gyflwyno'r gwasanaeth

Siawns mai'r gwasanaeth symlaf bosibl fyddai dirprwyo'r cyfrifoldeb i ysgolion ac i Swyddog yr AALI fonitro'r ansawdd.

- Sicrhau cysondeb, ansawdd a darpariaeth ar draws y sir
- Cyd weithio'n well efo'r asiantaethau gwahanol
- Gwireddu potensial yr ysgolion arbennig

Eto, teimlaf nad oes dim yma nad ellir ei ddarparu yn well drwy uwch sgilio aelodau o staff mewnol ein hysgolion. Mae'r diwylliant o weithio ysgol i ysgol wedi dechrau gwreiddio ac yn unol â'r diwylliant newydd yma, rhwydd iawn fyddai cynnwys agweddau 'Gwybyddiaeth a Dysgu'.

Yn ychwanegol, teimlaf nad yw'r prif achos dros newid wedi'i gynnwys, sef yr arbedion cyllidol sy'n wynebu'r AALI a'r Cyngor. Gydag ysgolion wedi cynllunio ei darpariaeth Gwybyddiaeth a Dysgu fewnol yn ofalus yn cynnwys contractau staff, buddsoddi mewn hyfforddiant ac adnoddau, byddai tynnu'r gwasanaeth yn ôl i'r canol yn doriad cyllidol ychwanegol. Yma yn yr ysgol, bydd yn arwain at dorri cyfran o swydd athrawes. Mwy rhwystredig fyth fyddai gorfod derbyn y byddai'r toriad swydd a darparu o'r canol yn arwain at wasanaeth o ansawdd is. Hynny wrth gwrs heb fai yn y byd ar unrhyw athro/awes Gwybyddiaeth a Dysgu - byddai'n gwbl amhosibl i unrhyw unigolyn yn teithio o un ysgol i'r nesaf o ddydd i ddydd i sicrhau cystal adnabyddiaeth o blant a theuluoedd ac i ddatblygu perthynas weithio mor effeithiol gydag aelodau o'n gweithlu. Dyma un o brif egwyddorion cyfeiriad presennol y Cynulliad – sef yr egwyddor mai dyrannu canran cynyddol o'r setliad addysg i'r ysgolion sydd fwyaf cynhyrchiol ac sy'n ddisgwyliedig – heb os, byddai oblygiadau tynnu'r arian yma o goffrau ysgolion tebyg i'n hysgol yn erbyn natur yr egwyddorion hyn a'r sgil effaith drwy ansawdd is o ddarpariaeth yn adlewyrchiad perffaith o sail yr egwyddor.

Diolch unwaith eto am y cyfle i gyfrannu at yr ymgynghoriad. Edrychaf ymlaen at dderbyn eich sylwadau.

Casgliadau/penderfyniad

Ar sail y ffaith mai un sylw (yn gwrthwynebu i'r cynllun) a dderbyniwyd, nid yw'r Adran Addysg o'r farn bod angen newid cyfeiriad o'r bwriad gwreiddiol. O'r herwydd, bydd yr Adran Addysg yn parhau â'r bwriad i beidio â datganoli cyllid 'Gwasanaeth Gwybyddiaeth a Dysgu' i'n hysgolion o Ebrill 2015 ymlaen.